

цьому для спрощення виконання вантажних операцій та підвищення збереженості вантажів доцільно стафірування їх в контейнери, що можливо проводити у будь-якому великому річковому порту.

З наведеного, можна зробити наступні висновки, що водний транспорт у перспективі має потенціал для свого відновлення та ефективного функціонування. Перспективи розвитку водного транспорту в Україні можуть бути досить оптимістичним завдяки реалізації норм нового Закону України «Про внутрішній водний транспорт» шляхом створення відповідного інфраструктурного та інституціонального забезпечення.

Література:

1. Інформація про водний транспорт України. URL: <https://mtu.gov.ua/content.html> (дата звернення 05.12.2022).
2. Павлюк С. І., Самолєвський Я. О. Потенціал річкового транспорту України: стан та перспективи розвитку. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*, №20 (2020), С.192-198.
3. Про внутрішній водний транспорт: Закон України від 03.12.2020 № 1054-ІХ. *Офіційний вісник України* від 15.01.2021р., № 4, стор. 11. стаття 201.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-266-1-34>

МОРСЬКА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ, ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Дришлюк Володимир Ігорович

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри трудового, земельного та господарського права
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Конституція України визначає, що Україна є незалежною, унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію [1]. Повномасштабна військова агресія проти України, розпочата Російською Федерацією і яка триває понад 9 місяців, поставила багато складних питань, серед яких перш за все питання безпеки. Блокування морських портів України морськими силами ворожої держави завадило експорту аграрної продукції, від якої залежить продовольча безпека у всьому світі.

Ініціатива України «Grain from Ukraine» повинна стати ключом для подолання продовольчої небезпеки в країнах Африки, Сходу та в інших

частках світу, які потребують аграрної продукції. В той же час забезпечення реалізації такої ініціативи має стати справою не тільки Організації Об'єднаних Націй, але перш за все країн Чорноморського регіону. Провідну роль в забезпеченні функціонування «зернового коридору» відіграє Туреччина, яка історично є впливовим суб'єктом морського права в регіоні.

В зв'язку із цим одним з ключових питань забезпечення світової продовольчої безпеки мають стати міжнародні безпекові угоди регіонального та наднаціонального рівня. Гарантування, в тому числі, за допомогою військової сили неутручання недобросовісних суб'єктів у процеси, які мають планетарне значення, повинно стати пріоритетом у міжнародних відносинах країн Балто-Чорноморського регіону. В свою чергу укладення міжнародних угод із країнами Балтії, направлені на забезпечення складових світової безпеки (продовольчої, енергетичної та ін.) дозволить мати альтернативні шляхи для реалізації таких завдань.

Військова агресія Російської Федерації також вплинула на розвиток та існування екологічної системи Чорного моря. Численні повідомлення про смертельний вплив сонарів, радіолокаторів, іншої військової техніки та обладнання на морських тварин та організмів, підтверджуються кожного місяця. На узбережжі України, Болгарії та Румунії було знайдено 2 500 трупів ссавців, але, згідно з міжнародними дослідженнями, тільки 5% загиблих дельфінів виносять на берег. Якщо до війни мертвих дельфінів виявляли в середньому тричі на рік, то цього року лише з березня по липень на території парку загиблих ссавців знайшли 44 [1]. Ступінь шкоди тваринному світу та екологічній системі Чорного моря можна лише уявляти.

Мінування підходів до берегів України вже забрало життя десятка людей. Мінування території України, яка по різних підрахунках може скласти до 120.000 кв. км. на довгі роки представлятиме небезпеку для жителів України. В зв'язку із цим, представляється, що створення інформаційної обізнаності про небезпеку і правила поведінки у разі виявлення підозрілих предметів повинно стосуватися не тільки дорослого населення, але перш за все у молоді. Запровадження уроків і вивчення правил поведінки із небезпечними та підозрілими предметами, на територіях лісів, лісосмуг та ін. в загальноосвітніх школах повинно сприяти безпеці населення України. Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності та охорона праці» повинна бути повернена в усі програми закладів вищої освіти з розширенням компетентностей, які дозволяють жити та працювати в умовах післявоєнного стану.

Окремою складовою безпеки має стати ефективна правова система, де захист, відновлення прав, інтересів та свобод суб'єктів будь-яких відносин повинен стати пріоритетом діяльності. В цьому контексті особлива роль відводиться судовій системі та правоохоронним органам. Відповідно до

Конституції України в Україні діє система судів, а їх юрисдикція поширюється на будь-який юридичний спір та будь-яке кримінальне обвинувачення. У передбачених законом випадках суди розглядають також інші справи.

Морська безпека включає також і доступ до корисних копалин на шельфі моря, а також інші ресурси необхідні для функціонування енергетичної системи України та інших держав Балто-Чорноморського регіону. В зв'язку із чим, необхідною складовою загальнодержавної безпеки є правові та інші дієві механізми доступу причорноморських та балтійських держав до морського простору.

Таким чином, в сучасних умовах проблема безпеки є комплексною і включає в себе низку напрямів, а загальнодержавна безпека налічує низку елементів, серед яких продовольча, енергетична, екологічна, інформаційна, правова та ін. Забезпечення ефективної безпеки можливе через визначення правових засад та реалізації програм безпекових напрямків в державах Балто-Чорноморського регіону.

Література:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Через війну у Чорному морі загинуло близько 50 тисяч дельфінів. URL.: <https://suspilne.media/300288-cerez-vijnu-u-cornomu-mori-zaginulo-blizko-50-tisac-delfiniv>. Дата звернення 09 грудня 2022 р.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-266-1-35>

SECURITY IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION INFLUENCING UKRAINIAN AGRICULTURAL PRODUCTS EXPORTS: THE GRAIN DEAL CASE

Kiforenko Oksana Volodymyrivna

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Postdoctoral Researcher of the Department of Regional Policy,
Educational and Scientific Institute of Public Administration
and Civil Service,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

The territory between the Baltic and Black seas has always been at the intersection for the geopolitical interests of major players as it often acted as some